

SA MAARJA KÜLA
ARENGUKAVA
2013-2018

Maarja Küla 2013

Kinnitatud SA Maarja Küla nõukogu poolt .....a.

SISUKORD

No table of contents entries found.	
1. KÜLA OLUKORD	5
1.1. Maarja küla paiknemine	5
1.2. Ajalooline taust.....	5
1.3. Kogukond	5
1.4. Looduslik paiknemine	5
2. MAJANDUSOLUD	5
3. SOTSIAALOLUD	6
4. INFRASTRUKTUUR	7
4.1. Olemasolev infrastruktuur.....	7
4.2. Vältimatud vajadused Küla edasiseks arenguks.....	7
5. KOOSTÖÖ	8
5.1. Koostöö Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumiga	8
5.2. Koostöö Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Räpina Aianduskooliga.	8
5.3 Koostöö Töötukassa ja tööandjatega.....	8
5.4. Koostöö Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liiduga.....	8
5.5. Koostöö erinevate koostööpartneritega	8
6. MUUD OLULIST	8
7. HINNANG KÜLA OLUKORRALE	9
7.1. Tugevad küljed:	9
7.2. Nõrgad küljed:	10
7.3. Võimalused:.....	10
7.4. Ohud:	11
7.5. Arengueelduste koondhinnang	11
8. MISSIOON	11
9. VISIOON	11
10. KÜLA ARENGULISED EESMÄRGID	11
10.1. Peaesmärk.....	12
10.2. Alleesmärgid.....	12
11. VÕTMEVALDKONNAD KÜLAELU ARENGUS	12
11.1. Elamine Maarja Külas.	13
11.2. Töötamine Maarja Külas.	13
11.3. Õppimine Maarja Külas.	13
11.4. Rehabilitatsioon Maarja Külas.	13
11.5. Intellektipuudega inimeste kaasamine külaelu arendavatesse tegevustesse.....	13
11.6. Valdkondade koostöö.....	13
12. TEGEVUSKAVA 2013 – 2018	13
12.1. Valdkond: elamine Maarja Külas	13
12.2. Valdkond: töötamine Maarja Külas.....	14
12.3. Valdkond: õppimine Maarja Külas.....	14
12.4. Valdkond: rehabilitatsioon Maarja Külas	14
12.6. Erinevad üle-eestilised ja rahvusvahelised ettevõtmised Maarja Küla arenguks ja intellektipuudega inimste olukorra parandamiseks Eesti Vabariigis. Vabatahtlik töö.....	15
12.7. Maarja küla haldussuutlikkuse tõstmine	15
13. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE	16
14. ARENGUKAVA SEOS VALLA ARENGUKAVAGA JA TEISTE DOKUMENTIDEGA	16
15. KOKKUVÕTE	16
16. LISAD	16

SISSEJUHATUS

Sihtasutuse Maarja Küla asutajaliikmed on Tartu Toome Rotary klubi ja 31 inimest erinevatelt eluvaldadelt. Käesolev arengukava aastateks 2013-2018 arendab edasi esialgset, asutajaliikmetega koostöös valminud arengukava aastateks 2003-2010 ning selle täiendatud versiooni aastateks 2007-2012, mis kinnitati SA Maarja Küla nõukogu otsusega 21. juunil 2006. Arengukava koostajate eesmärgiks on määrata Maarja Küla arengusuunad ja tegevusvaldkonnad aastani 2018. Maarja Küla arengukava lähtub Eesti Vabariigi seadustest, Põlva Maakonna arengukavast, Vastse-Kuuste valla üldplaneeringust ja arengukavast, Maarja Küla (Haavassaare kinnistu) detailplaneeringust ja arengukavast.

Arengukava koostamisel peeti silmas intellekti- ja liitpuudega inimeste erivajadusi ja tööpere liikmete tööks vajalike tingimuste loomist Maarja Küla kogukonnas. Selle dokumendi koostamiseks korraldati 2012. aastal kokku neli arenguseminari (Rogosil, Palupõhjal, Taevaskojas ja Kassiorul), kus osales valdav osa Maarja Küla tööpere liikmetest. Arengukava läbi arutamine intellektipuudega külaelanikega toimus Maarja Külas 21. jaanuaril 2013. aastal. Arengukava koostamist koordineeris arendusjuht Huko Laanoja ja selle on kinnitanud SA Maarja Küla nõukogu.

1. KÜLA OLUKORD

1.1. Maarja küla paiknemine

Küla paikneb paari kilomeetri kaugusel Taevaskojast ja Kiidjärvest, kümne kilomeetri kaugusel Vastse-Kuustest ja Põlvast. Maakondliku tähtsusega teest asub küla 800 meetri kaugusel metsa sees. Lähedalt voolab mööda Ahja jõgi. Maarja Küla asub tuntud turismipiirkonnas.

Kaart ja küla asendi plaan lisas

1.2. Ajalooline taust

1990. aastate alguses rajati Eestisse uusi koole ja klasse intellekti- ja liitpuuetega lastele. Üheksa kuni kaheteistkümne õpiaasta jooksul arendatakse nendes koolides õpilastes välja oskused ja teadmised, et neil oleks võimalik ühiskonnas väärikalt elada ja töötada. Selleks, et pärast kooli lõpetamist ei ununeks õpitu ja oleks koht, kus edasi õppida ja töötada, asutasid Tartu Maarja Kooli ja Tartu Toome Rotary Klubiga seotud inimesed 07.04.2001. a. Sihtasutuse Maarja Küla.

1.3. Kogukond

Maarja Külas elavad ja töötavad intellektipuudega inimesed koos tööpere liikmetega. Külas toimib Röpina Aianduskooli Maarja Küla õpperühm ning töötab rehabilitatsioonimeeskond.

1.4. Looduslik paiknemine

Looduslikult asub Maarja Küla metsade keskel. Maastik on künklik, kohati soine, lähiümbruses on Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala. Ahja jõgi möödub Külast 300 meetri kauguselt, lähim järv asub 2,5 km kaugusel Kiidjärvel. Viie kilomeetri kaugusel paikneb Valgesoo, sama kaugel on Kiidjärve kuklaste riik.

2. MAJANDUSOLUD

Sihtasutuse tegevust finantseeritakse erinevatest allikatest:

- a. Sotsiaalkindlustusamet ostab sihtasutuse poolt osutatavaid teenuseid;
- b. Klientide lepingujärgsed kohustused sihtasutuse ees;
- c. Kohalike omavalitsuste eraldised;
- d. Projektid;
- e. Rahalised jm. annetused eraisikutelt, organisatsioonidelt ja firmadelt;
- f. Vabatahtlik töö;
- g. Erinevad kohapeal pakutavad teenused;
- h. Sotsiaalne ettevõtlus ja talupidamine;
- i. Ruumide rent.

Külasiseselt saavad kõik inimesed tööd vastavalt oma võimetele, osa elanikke töötab väljaspool Küla. Külla rajatud aia- ja põllumaal kasvatatakse puu-, juur- ja köögivilju ning ümbruskonnast korjatakse metsaande.

Intellektipuudega inimeste tarbeks ehitatakse kokku kuus kuni üheksa peremaja koos abihoonete ja tehniliste kommunikatsioonivõrkudega. Küla töökodades (tekstiilikoda, puutöököda, savikoda ja käsitöököda) valminud toodang leiab turu tänu projektide baasil avatud kahe kaupluse (Põlvas ja Tartus) ostjaskonnale, turistidele ja koostööpartneritele. Külla on rajatud Külakeskus ja laululava, mida on võimalik üritusteks välja rentida nii üksikisikutele, organisatsioonidele kui ka firmadele. Küla vara on ühiskasutuses.

3. SOTSIAALOLUD

Külas elavad ja töötavad intellektipuudega inimesed ja tööpere liikmed suhestuvad omavahel võrdsete partneritena. Intellektipuudega inimesed on kaasatud kõikide otsuste tegemiste juurde. Külasiseselt toimivad iganädalased ühiskoosolekud, kus tehakse eluolu jm. valdkondi puudutavaid plaane. Elanikud on teadlikud oma õigustest erinevatel tasemetel (külasiseselt, Eesti Vabariigi kodanikuna jm.).

Elumajade ehitamisel on silmas peetud eesmärki võimaldada igale elanikule omaette elamispind. Igal elanikul on võõrandamatu õigus isiklikele asjadele ning tööpere liikme abile kõikides küsimustes.

Paljudele praegustele ja tulevastele elanikele on Maarja Küla vaheetapiks elus, kus valmistatakse tulevikus ees ootavatele uutele väljakutsetele. Kogukonna eesmärgiks on valmistada ette intellektipuudega inimesi võimalikult iseseisvaks eluks täisväärtusliku ühiskonna liikmena.

Üheks peamiseks teguriks sotsiaalolude valdkonnas on avatus. Oleme avatud nii intellektipuudega inimeste, tööpere liikmete kui ka väljastpoolt tulevatele ideedele. Võtame hea meelega vastu külalisi ning suhtleme pidevalt erinevate partneritega.

Oluline osa avatuse printsiibi hoidmisel on külakeskusel ja metsaradade võrgustikul, kuhu ootame kõikjalt külalisi nii seminare pidama kui metsavaikust nautima. Laululava on esimene sellelaadne lähiumbruskonnas ja seetõttu planeerime mitmeid ühisüritusi ümberkaudsete külaseltsidega.

4. INFRASTRUKTUUR

4.1. Olemasolev infrastruktuur

Lähim bussipeatus asub Maarja Külast 0,8 km ja raudteejaam 4 km kaugusel. Küla teenindav postipunkt asub ja lähim arstiabivõimalus kümne kilomeetri kaugusel. Lähim raamatukogu asub 2,5 km kaugusel.

Külas on olemas mobiilside ning avalik internetipunkt. Külas on toimiv elektrivarustussüsteem, on olemas eeldused vajadusel võimsust lisada. Külla viib kitsas kruusatee. Rajatud on puurkaev, veevarustus ning reoveepuhastussüsteem. Külas on maa- ja puidukütel baseeruv keskküttesüsteem, peremajades on lisaks õhksoojuspumbad. Komposteeritav prügi komposteeritakse, ülejäänud sorteeritakse.

4.2. Vältimatud vajadused Küla edasiseks arenguks

4.2.1. Diiseldiiseli generaator

Esmajärgus pumbajaama ja küttesüsteemi käimashoidmiseks elektrikatkestuse korral.

4.2.2. Täiendav maa

Küla suurenedes ei piisa meile sihtasutuse omanduses olevas territooriumist. Vajalik on jätkata läbirääkimisi Küla ümbritsevate maade omanikega.

4.2.3. Aianduskompleks

Maarja Küla teeb koostööd Räpina Aianduskooliga erivajadustega inimestele kutseõppe pakumisel. Enamus Maarja Küla elanikke on omandanud kutsehariduse aianduse või kodunduse vallas. Saadud teadmiste ja oskuste parimaks rakendamiseks ning kutseõppuritele tänapäevase praktikabaasi tagamiseks tuleb välja ehitada aianduskompleks, mis sisaldab köetavat kasvuhoonet, õppeklassi, remondi- ja laoruume.

4.2.4. Lisaelamispind tööpere liikmetele

Maarja Küla asukoht suurtest keskustest eemal ei võimalda paljudel potentsiaalsetel väga headel töötajatel meie tegemistega liituda. Samas kasvab ka juba olemasoleva tööpere liikmete hulk ning nende majutusega on tekkinud probleemid. Selleks, et luua funktsioneeriv kogukond on oluline, et kohapeal elava tugipersonali arv oleks märkimisväärne. Selleks tuleb ehitada või üürida lähikonnas sobiv pind.

4.2.5. Kvaliteetne jäätmesorteerimissüsteem

Vastavalt sihtasutuse põhikirja punktile 2.3. *“sihtasutuse eesmärgiks on kaitsta kohalikku looduslikku keskkonda ning õpetada ja arendada keskkonnateadlik-ökoloogilist ja keskkonnatehnoloogilist toimimist.”* oleme otsustanud luua Maarja Külasse tänapäevase

jäätmesorteerimissüsteemi.

4.2.6 Elamispiinad ja töötamisvõimalused väljaspool Küla.

Kauplused Põlvas ja Tartus, korter Tartus, koostööpartnerid ümberkaudsete talunike ja teiste ettevõtjate ning kohalike omavalitsuste seas.

4.2.7. Toimiv ja kiire internetiühendus.

4.2.8. Õpilaskodu-hostel Maarja Küla territooriumil.

5. KOOSTÖÖ

5.1. Koostöö Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumiga

Senise koostöö aluseks on olnud Sotsiaalministeeriumi kirjad 26.11.2002.a. nr. 1-6/6597 08.08.2003.a. nr. 1-6/4324, kus kinnitatakse toetust meie tegevusele ning avaldatakse valmisolekut osta intellektipuudega inimestele suunatud sotsiaalteenuseid.

Erinevates rahastustaotlustes, kus on vajalik avaliku sektori poolne omaosalus, oleme jätkuvalt huvitatud Sotsiaalministeeriumi poolsest toetusest. Omalt poolt oleme valmis kliendi vajadustel põhineva, motiveeriva ja iseseisvat toimetulekut soodustava sotsiaalteenuste võrgustiku loomisega kaasnevate probleemide lahendamisel pakkuma senise praktilise tegevuse baasil kogunenud teadmisi ja kogemusi.

5.2. Koostöö Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Räpina Aianduskooliga.

Koostöös Räpina Aianduskooliga rakendame aianduse alast kutseõpet püüdes tagada kõigile soovijatele võimete kohase kutseõppe võimalused. Võimaldame oma klientidel alustada ja jätkata õpinguid ka teistes sobivates kutseõppeasutustes.

5.3 Koostöö Töötukassa ja tööandjatega.

Koostöös Töötukassaga jätkame meie klientidele võimaluste otsimist tööpraktikaks ja tööks avatud tööturul. Arendame edasi koostööd kõigi võimalike tööandjatega (Põlva linn, Vastse-Kuuste vald, ümbruskonnas asuvad ettevõtted).

5.4. Koostöö Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liiduga

Koostöös Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liiduga töötame välja erihoolekandeteenuste rahastamismudelid ning sisud, mis vastavad intellektipuudega inimeste ja tööpere liikmete ootustele. Koos liiduga esitame oma ettepanekud sotsiaalministeeriumile.

5.5. Koostöö erinevate koostööpartneritega

Jätkame koostööd Rotary ja Lions klubidega korraldades ühiseid ettevõtmisi ja viies läbi ühisprojekte. Jätkame koostööd firmade ja organisatsioonidega, kes on oma tegevusekavades ette näinud sotsiaalse vastutuse põhimõtet või kes tunnevad huvi ja vastutust intellektipuudega inimeste kaasamise osas meie ühiskonda. Oleme huvitatud ühistest ettevõtmistest üksikisikutega,

kes jagavad meie püüdlusi.

6. MUUD OLULIST

Maarja Küla on heaks praktikabaasiks erinevate õppeasutuste üliõpilastele. Toimib ja areneb pidev õppe- ja täiendkoolitus nii klientidele kui tööpere liikmetele.

Külaga seonduv on leidnud positiivset kajastamist nii kohalikus kui üleriigilises meedias - see on ülioluliseks eelduseks uute investorite ja koostööpartnerite leidmisel.

Positiivset ilmet on aidanud luua kontsertsari "Kuula, palun!", millest saadud tulud on võimaldanud Külal luua oma klientidele vajalikku töö- ja elukeskkonda. Raske on ülehinnata Eesti näitlejate panust Maarja Küla üleshitamisel.

Loovnimeste hulgast on Maarja Küla toetanud ka kunstnikud heategevusliku oksjoni korraldamisega ning Tartu Kunstikooli noored oma teoste kinkimisega ja Tartu Kõrgema Kunstikooli üliõpilased panusega tootearendusse.

Külas toimivat eluviisi on hinnanud kõrgelt sotsiaalvaldkonna asjatundjad nii Eestist kui välisriikidest.

SA Maarja Küla on eeskujuks uutele sarnastele ettevõtmistele Eestis (Pärnus, Harjumaal, Võrus jm.) ja ka teistes Balti riikides (Läti ning Leedu kolleegid) ning koostöö nende eestvedajatega on märkimisväärne.

7. HINNANG KÜLA OLUKORRALE

7.1. Tugevad küljed:

- kohusetundlik ja kvalifitseeritud personal
- suur toetajaskond üle maailma
- kaunis loodus
- tugevad koostööpartnerid
- oleme nõustajaks teiste samalaadsete organisatsioonide tekkimisel
- arendame teenuseid kvaliteedi ja mahtude osas/uued teenused
- tekkinud on võrgustik välisriikide vabatahtlikest
- tuntus Eestis ja väljaspool
- pidev koolitus ja supervisioon

- toimiv organisatsioon
- nõudlus teenuse järele
- tugev infrastruktuur
- Erihoolekandeteenuse pakkujate liidu asutajaliige
- projektide läbiviimine
- äriplaan

7.2. Nõrgad küljed:

- puudub oma tulubaas
- tegevpersonali liikuvus
- tulud ei kata kulusid, vahemik ebastabiilselt kaetud annetustega
- annetused ja projektipõhisus
- asukoht
- liiga suur nõudlus teenuse järgi

7.3. Võimalused:

- Tugev ja teotahteline nõukogu
- lastevanemate kaasalöömine küla arendamisel
- KOV kaasalöömine oma piirkonna elanike elu toetamisel
- küla lähiümbruses asuv maastikukaitseala suurendab turistide voolu
- haritud elanikkonna olemasolu lähikonnas ja nende sisseränne uute töökohtade tekkega
- riigipoolne toetus. Riigi poolt rahastatava elumaja ehitus XXI. sajandil
- Euroopa Liidu tõukefondid
- koostöö välisriikidega
- USA ja Euroopa heategevusorganisatsioonide-poolne heakskiit ja rahaline toetus

- koostöö Programmiga Euroopa Noored/või selle organisatsiooni järglasega
- Praktikandid erinevatest õppeasutustest
- Sotsiaalne talupidamine, sotsiaalne ettevõtlus
- Allhanked
- päikeseenergia kasutusele võtmine
- elektriauto või mõni muu odavkütusel baseeruv sõiduk
- Müügikontseptsiooni väljatöötamine, meistritega kokkulepe sortimendi ja tootearenduse poolelt, poe asukoht - puuetega inimesed, väikelastega emad-isad ja vanurid ei pääse puuetega inimeste tooteid müüvasse poodi, baassortiment, kassaprogrammi põhine hinnang sortimendile, millised tooted välja arvata, mida edasi arendada; hooajalisuse arvestamine jmt.

7.4. Ohud:

- vargad
- metsloomad, maod, putukad, vapsikud
- ümbritsevate metsade ja maade müük kinnisvaraspekulantidele ja –arendajatele

Kriisisituatsioonid - tuleoht, nakkushaigused, torm.

7.5. Arengueelduste koondhinnang

Maarja Küla areng saab toimuma vastavalt arengukavale, selleks annab kindluse tugevate arengueelduste üleolek eelpooltoodud tabelis.

8. MISSIOON

Tegudega toetada intellektipuudega inimeste õigust täisväärtuslikule elule.

9. VISIOON

Rõõm ja õnn on alatiseks asunud elama Maarja Külla, kus valitseb vaba vaim ja üksteisest lugupidamine. Maarja Küla on võimalikult iseseisev majandusüksus. Maarja Külas pakutavad teenused on arenevad, professionaalsed ja kvaliteetsed.

10. KÜLA ARENGULISED EESMÄRGID

10.1. Peaesmärk

Maarja Külaga seotud inimeste peaesmärgiks on tagada elukestev õpetus, täisväärtuslik ja inimväärne elu ning aktiivne osalemine ühiskonna töö- ja eluprotsessides intellektipuudega inimestele. Tööpere liikmete põhitegevus on suunatud Maarja Külas elavate, õppivate, töötavate, erinevatel teenustel olevate intellektipuudega inimeste eluliste oskuste suurendamisele ja säilitamisele.

10.2. Alleesmärgid

Alleesmäärke on Maarja Küla rajajatel kaks:

- tagada kvaliteetse teenuste võimaldamine peamiselt intellektipuudega inimestele läbi selleks vajaliku inimressursi kaasamise;
- tagada kvaliteetse teenuse võimaldamine peamiselt intellektipuudega inimestele läbi vastava füüsilise keskkonna loomise.

11. VÕTMEVALDKONNAD KÜLAELU ARENGUS

Maarja Külas toimuv tegevus on jagatud nelja erinevasse valdkonda. Iga valdkonna tööd koordineerib selleks valitud isik. Vald kondlik ülesehitus lihtsustab tööpere liikmete võimalusi tegeleda oma põhitegevusega, mis on suunatud Maarja Külas elavate, töötavate, õppivate ja erinevatel teenustel olevate intellektipuudega inimeste eluliste oskuste suurendamisele ja säilitamisele. Neli valdkonda on: elamine, töötamine, õppimine ja rehabilitatsioon. Intellektipuudega inimesed on külaelu arengusse kaasatud võrdsetel alustel tööpere liikmetega. Vald kondadevahelist koostööd koordineerib Maarja Küla juhatus.

11.1. Elamine Maarja Külas.

Hõlmab elumajades, Vanas Majas ja Tartu korteris toimuvat tegevust.

11.2. Töötamine Maarja Külas.

Hõlmab nii kohapeal elavate kui ka väljastpoolt meil erinevatel teenustel olevate intellektipuudega inimeste tööelu nii Maarja Külas kui ka Külast väljaspool asuvates ettevõtmistes.

11.3. Õppimine Maarja Külas.

Hõlmab Räpina Aianduskooliga koostöös läbiviidava kutseõppe pakkumist ja arendamist (sh. õpilaskodu tegevust).

11.4. Rehabilitatsioon Maarja Külas.

Hõlmab Külas elavatele, õppivatele ja töötavatele inimestele ning võimalusel (rahastuse suurenemisel) teistele soovijatele rehabilitatsiooniteenuse pakkumist.

11.5. Intellektipuudega inimeste kaasamine külaelu arendavatesse tegevustesse

Intellektipuudega külaelanikud on kaasatud küla juhtimisesse läbi külakoosolekutel osalemise ja seal küla arengut puudutavate ettepanekute esitamise. Külakoosolekul kokkulepitud tegevused on siduvad kõikidele tööpere liikmetele, intellektipuudega külaelanikele, Maarja Külas erinevatel teenustel olevatele intellektipuudega inimestele ja Räpina Aianduskooli õpperühma õpilastele. Maarja Külas erinevatel teenustel olevad intellektipuudega inimesed ja Räpina Aianduskooli õpperühma õpilased on samuti õigustatud külakoosolekutel osalema ja külaelu ning arengut puudutavaid ettepanekuid esitama. Loodud on külaselts, kus on liikmeteks nii elanikud kui ka külas töötavad inimesed.

11.6. Valdcondade koostöö

Valdkondade-vahelist koostööd koordineerib Maarja Küla juhatus koos tugistruktuuriga. Kord kuus toimub valdkondade juhtide avatud töökoosolek, mille tegevust korraldab Maarja Küla juhatus. Valdcondade sisesed kokkusaamised ja tegevused korraldatakse valdkonna juhi eestvõtmisel.

12. TEGEVUSKAVA 2013 – 2018

12.1. Valdcond: elamine Maarja Külas

Aeg	Tegevuse eesmärk	Tegevuse kirjeldus	Vastutaja(d)
2013	Sotsiaalmudeli väljatöötamine ja arendamine intellekti-ja liitpuudega inimestele.	Arvestades külaelanike ja tööpere soovidega on elumajad komplekteeritud proportsionaalselt. Intellekti-ja liitpuudega külaelanikud on haaratud arendavatesse tegevustesse vastavalt oma tegevusplaanidele.	Valdkonna juht, juhatus
2013	Teenuste arendamine	a. Külas pakutavate teenuste kirjelduste korrigeerimine suunitlusega siduda nende eesmärk tõukega järgmisele teenusele üleminekule b. Ööpäevaringse erihoolekandeteenuse (hooldamine) arendamine, seda teenust kasutava elaniku kaasamine külategevustesse. c. Toetatud elamise teenuse arendamine. Tartusse või selle ümbrusesse toetatud elamise teenuse võimaluse tekitamine läbi elamispinna hankimise	Juhatus ja valdkondade juhid

		ning koostööpartnerite otsimine Tartus tööandjate seas.	
2013-2014	Olemasoleva infrastruktuuri renoveerimine ja uute osade rajamine ja sidustamine.	Elumajad on heas korras. On loodud valmisolek uute rajatiste ühendamiseks küla elektri-, soojus- ja veevõrku.	Juhatus
2013 - 2018	Vaba-aja ja teraapiliste tegevuste igapäevane läbiviimine ja arendamine.	a. Külla asub elama teraapiahobune; b. külas toimub iganädalane muusikateraapia; c. külas viiakse läbi loovteraapia ringe; d. sügisel, talvel ja kevadel külastatakse kord nädalas ujulat; e. külas toimuvad joogatunnid; f. korraldatakse matkasid; g. kevadel, suvel ja sügisel kohtutakse iga kuu kord Erastvere jalgpallimeeskonnaga; h. külaelanikud ja õpilaskodu kasutajad osalevad Eesti Eriolümpia tegevustes; i. jätkuvad traditsioonilised kevade ja suvelõpudiskod; j. külaelanikud osalevad vabatahtlikus tegevuses väljaspool Eestit.	Valdkondade juhid, juhatus, kõik tööpere liikmed
2018	Kolme uue peremaja rajamine	Sponsorite abiga on ehitatud juurde kolm uut elumaja.	Juhatus

12.2. Valdkond: töötamine Maarja Külas

Tegevuse eesmärk	Tegevuse kirjeldus	Vastutaja(d)	
2013	Veistele tuulevaikuse nurga rajamine	Karjamaale on rajatud veistele tuulevaikuse-nurk.	Valdkonna juht
2013	Külasisese tööjõuressursi parim ärakasutamine	Koostöös majade ja rehabilitatsioonimeeskonnaga on välja töötatud parimad tööplaanid külaelanikele, mis arvestavad nii elanike endi pürgimusi kui küla vajadusi.	Valdkonna juht

2013	Mentorprogrammi väljatöötamine	Tööpere liikmeid nõustava mentorprogrammi väljatöötamine, mentorite koolitus ja tööle rakendamine.	Arendusjuht.
2013	Haldusalaga tegeleva teenuse pakkujate leidmine.	Teenusepakkujate tööülesanded: - tehnosüsteemide (elekter, kanalisatsioon, küte, ventilatsioon) korrashoiu korraldamine; - masinapargi olemasolu ja korrashoid; - majade remondi korraldamine; - internet; - ehitustöödega seotud küsimused; - aiandusmaja tehniline haldamine.	Juhatus
2013-2015	Küla kasvavaid vajadusi arvestava infrastruktuuri loomine.	Köögilijahoidla rajamine, keldri suurendamine	Valdkonna juht, juhatus
2015	Küla toidulaud on kvaliteetne ja mitmekesine.	Toidulaua aiast ja põllult pärineva söögi kasvatame 50% ulatuses ise	Valdkonna juht
2015	Töötamise teenuste arendamine	Töötamise toetamise teenuse arendamine Külas ja väljaspool Küla. Kaitstud töö teenuse käivitamine külas läbi eelneva lobby Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liidu kaudu sotsiaalministeeriumiga.	Juhatus, valdkondade juhid

12.3. Valdkond: õppimine Maarja Külas

Tegevuse eesmärk	Tegevuse kirjeldus	Vastutaja(d)	
2013	Lühiajaliste täiskasvanu-koolituskursuste väljatöötamine	Aianduse eriala kursuste väljatöötamine kutsehariduse omandanud intellektipuudega inimestele.	Õpperühma juht
2013-2018	Räpina Aianduskooli Maarja Küla õpperühma tegevuse jätkamine ja arendamine	24 õpilasega õpperühma töös hoidmine ja kvaliteetse aiandusalase väljaõppe tagamine intellektipuudega kutseõppuritele Maarja Külas.	Õpperühma juht

2013	Koostööprojektid Röpina Aianduskooli ja Maarja Küla vahel	Nn. suure kooli õpilaste õppekäikude ja inimeseõpetuse tundide läbiviimine Maarja Külas. Ühiste õppeprojektide läbiviimine.	Õpperühma juht
2013-2014	Kutserehabilitatsiooni süsteemi väljatöötamine	Koostöös rehabilitatsioonimeeskonnaga töötatakse välja läbimõeldud programm õpilaste võimaluste suurendamiseks pärast kutsekooli lõppu tööellu kaasamiseks. Õppeaja käigus on õpilastel võimalus kasutada kohapeal töövõime hindamist ja rehabilitatsiooniteenuseid suurendamiseks nende valmisolekut tööellu astumiseks.	Õpperühma juht, rehabilitatsiooni-valdkonna juht.
2014	Aiandusmaja rajamine	Kutseõppe ja külatööde läbiviimiseks rajatakse aiandusmaja kasvuhoone, õppeklassi ja laoruumiga.	Juhatus
2013-2018	Õpilaskodu-hosteli ehitus	Maarja Küla territooriumile või vahetusse lähedusse rajatakse õpilaskodu-hostel Röpina Aianduskooli Maarja Küla õpperühma õpilastele ja väljastpoolt Maarja Küla meie teenustele saabuvatele intellektipuudega inimestele.	Valdkonna juht, juhatus

12.4. Valdkond: rehabilitatsioon Maarja Külas

Tegevuse eesmärk	Tegevuse kirjeldus	Vastutaja(d)	
2013-2015	Rehabilitatsiooniteenuse mitmekesistamine ja arendamine Maarja Külas	a. töövõime hindamise teenuse väljaarendamine ja juurutamine, selle mudeli väljapakumine koostöökas Töötukassale. b. rehabilitatsiooniteenuse mitmekesistamine ja arendamine. Rehabilitatsiooni-meeskonna kvaliteedi tõstmine ja regulaarne monitoring c. teraapiasuundade arendamine (loovteraapia, alternatiivkommunikatsioon, füsioteraapia jne) ja meeskonna koolitus, välispraktika, koostöö Käo	Valdkonna juht, juhatus Valdkonna juht, juhatus Juhatus, valdkondade juhid

2013 - 2018	Igapäevaselt töötav rehabilitatsiooni-meeskond	<p>Keskusega Tallinnas</p> <p>d. rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamine ja regulaarne rakendamine</p> <p>a. Maarja Küla elanikel, Rápina Aianduskooli õppuritel ja huvilistel väljastpoolt Küla on võimalus regulaarsele rehabilitatsiooniteenusele.</p> <p>b. erinevate arendusprojektidega liitumine, lisarahastuse leidmine, võrgustikutöö tõhustamine, meeskonna professionaalsuse arendamine.</p> <p>c. Kvaliteedisüsteemi EQUASS põhimõtete rakendamine Maarja Küla rehabilitatsioonimeeskonna töös.</p> <p>d. ühtse infoturbesüsteemi loomine Maarja Külas tervikuna, mis vastaks andmekaitse seadusele. Süsteemi edastatakse isikuandmed, luuakse kliendikaustad, arhiiv. Serveril on korralik tulemüür ja viirusetõrje.</p>	<p>Valdkonna juht</p> <p>Valdkonna juht, juhatus</p> <p>Valdkonna juht, juhatus.</p> <p>Valdkonna juht,</p> <p>Valdkondade juhid ja juhatus</p>
-------------	--	---	---

12.5. Intellektipuudega inimeste kaasamine külaelule arendavatesse tegevustesse

Tegevuse eesmärk	Tegevuse kirjeldus	Vastutaja(d)	
Pidevalt	Intellektipuudega inimeste kaasamine külaelule arendavatesse tegevustesse	Intellektipuudega külaelanikud on kaasatud küla juhtimisesse läbi külakoosolekutel osalemise ja seal küla arengut puudutavate ettepanekute esitamise. Külakoosolekul kokkulepitud tegevused on siduvad kõikidele tööpere liikmetele, intellektipuudega külaelanikele, Maarja Külas erinevatel teenustel olevatele intellektipuudega inimestele ja Rápina Aianduskooli õpperühma õpilastele.	Juhatus
2013	Külaseltsi loomine	Luuakse külaelanike ja tööpere ühine külaselts, mis võtab endale vastutuste ühisürituste korraldamise	Juhatus, initsiatiivgrupp.

		eest. Külaseltsi tegevusteks saab ka erinevate projektide loomine ja elluviimine	
2013 - 2018	Külaelanike koolitamine erinevates eluvaldkondades	Koolitused klienditeenindamises, erinevatel ametialadel, seksuaalkäitumises, meeskonnatöös.	Valdkondade juhid, juhatus.
2013 – 2018	Külaelanike koolitamine tööde juhendajateks	Elanike töölerakendamine tööharjutustel olijate juhendajatena.	Valdkondade juhid, juhatus.

12.6. Erinevad üle-eestilised ja rahvusvahelised ettevõtmised Maarja Küla arenguks ja intellektipuudega inimste olukorra parandamiseks Eesti Vabariigis. Vabatahtlik töö.

Tegevuse eesmärk	Tegevuse kirjeldus	Vastutaja(d)	
2013 – 2018	Õppepraktikate läbiviimine	Erinevate Eesti ja välismaa vastavat eriala õpetavate koolide tudengite õppepraktikate läbiviimine Maarja Külas.	Arendusjuht
2013 – 2018	Euroopast ja mujalt maailmast pärit vabatahtlike teenistus külas.	Jätkatakse Euroopa Komisjoni poolt rahastatavate vabatahtliku teenistuse projektide läbiviimist. Leitakse uusi võimalusi pikaajaliste vabatahtlike kaasamiseks küla tegevustega.	Arendusjuht
2013 - 2018	Täienduskoolituste läbiviimine Maarja külas	Maarja Küla registreerimine täiskasvanukoolituse läbiviivaks organisatsiooniks. Koolitajate leidmine tööpere liikmete seast ja väljastpoolt. Koolituspakettide koostamine ja koolituste läbiviimine.	Arendusjuht
2013 - 2018	Eestist pärit vabatahtlike kaasamine Maarja Küla tegevustesse.	Talgupäevade korraldamine, vabatahtlike töö korraldamine Maarja Külas. Osalemine vabatahtliku tööd edendavates projektides üle Eesti ja välismaal.	Juhatus, arendusjuht, valdkondade juhid, tööpere liikmed
2013 – 2018	Koostöö teiste organisatsioonidega intellektipuudega inimeste paremaks kaasamiseks tööellu ja	Ühistöö Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liiduga, osalemine erinevates projektides ja koolitustes.	Juhatus, arendusjuht, valdkondade juhid, tööpere liikmed

	ühiskonnaellu laiemalt.		
--	-------------------------	--	--

12.7. Maarja küla haldussuutlikkuse tõstmine

Tegevuse eesmärk	Tegevuse kirjeldus	Vastutaja(d)	
2013	Finantseerimisplaan	Finantseerimisplaani koostamine ja arendamine.	Juhatus, tugistruktuur
2013	Kaasaegne koduleht	Kaasaegse kodulehe loomine ja pidev täiendamine eesti ja inglise keeles.	Juhatus tugistruktuur
2013	Külalistoa rajamine ratastooliga külalistele	Vana Maja esimesele korrusele rajatakse külalistuba, mida ratastooli kasutaval inimesel on võimalus kasutada	Juhatus
2013 - 2018	Maarja Küla muutmine tarbimisüksusest majandusüksuseks	<p>a. Sotsiaalse ettevõtluse rakendamine külas ja koostööpartneritega väljaspool küla.</p> <p>b. koostöö kohalike ja kaugemalt nurga ettevõtjatega. Teabepäevade korraldamine kord aastas.</p> <p>c. kvaliteetse veebipoe loomine.</p> <p>d. äriühingu loomine.</p> <p>e. allhankevõrgustiku loomine.</p> <p>f. koostöö lähimate naabrite ja Põlva maavalitsusega turismitööstuses osalemiseks. Töökodades valmistatakse meeneid nii allhanke korras kui ka ise müümiseks. Meie elanikud on valmis pakkuma giiditeenust, küla on valmis majutama ja toitlustama turiste. Võimalus pakkuda järgmisi teenuseid: käimiskeppide laenutus, paadilaenutus, ratastooli õpperaja läbimine.</p>	<p>Tööelu koordinaator</p> <p>Tööelu koordinaator</p> <p>Butiik-töökoja juhataja</p> <p>Tööelu koordinaator</p> <p>Tööelu koordinaator</p> <p>Tööelu koordinaator</p>

		<p>g. on loodud teenusepakett „Elu Maarja Külas“, kus kliendile võimaldatakse mingi aja jooksul elada külas ühises rütmis intellektipuudega külaelanikega.</p> <p>h. on loodud paketid külakeskuse ja spordirajatiste kasutamiseks klientidele väljastpoolt küla.</p> <p>i. on loodud valmisolek orienteerumise ja rogaini võistluste läbiviimiseks.</p> <p>j. külakeskusesse on loodud toimiv kohvik, mis suvekuudel pakub kehakinnitust ka juhuslikele turistidele, teistel aastaagadel etteteatamisega.</p>	<p>Tööelu koordinaator</p> <p>Tööelu koordinaator</p> <p>Tööelu koordinaator</p>
2013 - 2018	EQUASSi programmi rakendamine	EQUASSi programmis ettenähtud tegevuste läbiviimine.	Arendusjuht
2014	Ratastoolitee rajamine paadisillale	Koostöös RMK-ga rajatakse paadisillani ulatuv laudtee võimaldamaks ratastoolidega juurdepääsu paadisillale.	Juhatus
2015	Saun-pesumaja rajamine	Küla territooriumile rajatakse saun-pesumaja.	Juhatus
2018	Tööpere liikmetele elu- ja puhkemaja rajamine	Küla territooriumile või vahetusse lähedusse rajatakse tööpere elu- ja puhkemaja.	Juhatus
2018	Töökodade-arenduskeskuse laiendamine		Juhatus

13. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE

Maarja Küla arenguplaani elluviimise eest vastutab SA Maarja Küla juhatus koostöös valdkondade esindajatega. Maarja Küla rajamise kulgu jälgib ja kontrollib selleks volitatud nõukogu, kes on vastutav asutajaliikmete üldkoosoleku ees.

14. ARENGUKAVA SEOS VALLA ARENGUKAVAGA JA TEISTE DOKUMENTIDEGA

Küla arengukava on kooskõlastatud Vastse-Kuuste vallas. Arengukava on seotud SA Maarja Küla põhikirja ja eesmärkidega. Arengukava koostajad on lähtunud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis ja fakultatiivprotokollis (<https://www.riigiteataja.ee/akt/204042012006>) äratoodud põhimõtetest.

15. KOKKUVÕTE

Maarja Küla jätkusuutlikkuse tagab elujõuline kogukond kohapeal ning sihikindel töö enestele seatud eesmärkide poole. Küla jätkuvat arengut aitavad ka edaspidi ellu viia mitmed koostööpartnerid, investorid, sponsorid, vabatahtlikud ja lihtsalt sõbrad. Loeme oma töö õnnestunuks, kui 2018. aastaks on märkimisväärselt suurenenud intellektipuudega inimeste tööhõive Põlvamaal.

16. LISAD

Kaart ja asendiplaan

Elamine Maarja Külas

Sotsiaalministeeriumi toetuskirjad

SA Maarja Küla asutajate nimekiri